

Prawa miejskie - 1339

UCHWAŁA Nr LVIII/ 485 /18
Rady Miasta Sanoka

z dnia 11 września 2018 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii
w Sanoku na lata 2018-2020**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t. j Dz. U. z 2018r. poz. 994 z późn. zm.) i art. 10 ust.1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 z późn. zm.)

**Rada Miasta Sanoka
uchwala co następuje:**

§ 1

Przyjmuje Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Sanoku na lata 2018 - 2020 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Sanoka.

§ 3

1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2018r.
2. Uchwała podlega podaniu do wiadomości publicznej w sposób zwyczajowo przyjęty.

**Przewodniczący
Rady Miasta**

Zbigniew Daszyk

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTA
Zbigniew Daszyk

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W SANOKU NA LATA 2018-2020

I. WPROWADZENIE

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005r. *o przeciwdziałaniu narkomanii* (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 z późn. zm.), samorząd gminy realizuje zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. W celu realizacji tych zadań opracowywany jest Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2018- 2020 w Sanoku, który określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania narkotyków i substancji psychoaktywnych. Dla opracowywania programu kluczową kwestią było sporządzenie diagnozy, racjonalne określenie zadań i zdefiniowanie wskaźników ich realizacji, aby możliwe było przejrzyste uwidocznienie efektów wdrażania programu osiągniętych przez realizatorów. Głównym celem programu jest ograniczanie szkód społecznych zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z narkotyków i innych substancji psychoaktywnych i podejmowania zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież. Cel główny będzie realizowany przez 5 celów operacyjnych i zadania własne w poszczególnych obszarach profilaktyki, terapii i rehabilitacji.

II. PODSTAWY PRAWNE I PROGRAMOWE

1. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2018-2020, został opracowany w oparciu o:
 - 1) Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu narkomanii* (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 1030 z późn. zm.), która nakłada na gminę obowiązek uchwalania Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii oraz finansowanie działań związanych z jego realizacją.
 - 2) Ustawę z dnia 11 września 2015r. *o zdrowiu publicznym* (t. j. Dz.U. z 2018 poz. 1492).
 - 3) Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii określony w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 z dnia 4 sierpnia 2016 (Dz.U. poz.1492).
 - 4) Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017-2020. Uchwała Nr XXXVI/640/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 24 kwietnia 2017r.
 - 5) Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Sanoka na lata 2016-2022.
2. Zgodnie z art. 10 ust. 1. ustawy *o przeciwdziałaniu narkomanii* zadania należące do zadań własnych gminy, obejmują:
 - 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
 - 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;

- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
 - 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
 - 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób, z wykorzystaniem pracy socjalnej.
3. Zadania zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii w Sanoku służą realizacji celów operacyjnych określonych w Narodowym Programie Zdrowia w dostosowaniu do diagnozy rozpoznanych problemów i potrzeb mieszkańców Sanoka.

III. CHARAKTERYSTYKA PROBLEMÓW NARKOTYKOWYCH W GMINIE MIASTA SANOKA - NA PODSTAWIE DIAGNOZY

Zgodnie z wynikami badań ESPAD z 2015 roku do szerokiej grupy innych niż alkohol i tytoń substancji psychoaktywnych należą także substancje legalne takie jak leki przeciwbólowe i nasenne czy substancje wziewne oraz szeroka gama substancji nielegalnych. Pod pojęciem substancji nielegalnych rozumiemy tu substancje, których produkcja i handel są czynami zabronionymi przez prawo. Substancje te nazywane są narkotykami i dopalaczami. Szacuje się że w Polsce jest ponad 100 tys. osób uzależnionych od narkotyków. Nałóg to nie tylko uzależnienie fizyczne, to również dewastacja osobowości.

W badaniu dla potrzeb „Lokalne diagnozy problemów alkoholowych i innych zagrożeń społecznych w Sanoku” przeprowadzonych w pierwszym półroczu 2017r. na grupie badawczej 250 osób w tym: 150 dzieci i 100 dorosłych mieszkańców Sanoka - badani uznali, że problem narkomanii jest na 4 miejscu spośród dziewięciu innych zagrożeń życia społecznego. Podobnie wykazały badania ogólnopolskie.

Z powyższej diagnozy wynika, że:

- 1) 91% uczniów szkoły podstawowej twierdzi, że w ich otoczeniu nie ma osób które zażywają narkotyki, podobnego zdania jest 44% gimnazjalistów i 38% uczniów liceum.
- 2) Do zażycia narkotyku przynajmniej raz w swoim życiu przyznało się 36% licealistów oraz 29% uczniów gimnazjum.
- 3) Porównanie liczby uczniów którzy mieli kontakt z narkotykami (widzieli lub próbowali) w roku 2011 wśród gimnazjalistów to 20% a w 2017r. 29% i jest to wzrost o 9% a w szkołach ponadgimnazjalnych wzrost wynosi 22% (z 14% do 36%).
- 4) Najczęściej przyjmowany środek odurzający wśród młodych to marihuana – w badaniach ogólnopolskich ESPAD 2015 do jej przyjmowania przyznało się 25% gimnazjalistów i 43% uczniów szkół ponadgimnazjalnych a w Sanoku 17% gimnazjalistów i 22% licealistów.
- 5) Spośród osób, które przyznały się do zażywania narkotyków 39% gimnazjalistów i 77% licealistów powiedziało, iż ostatni raz miało kontakt z narkotykami w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem.

- 6) Wiedza o problemach związanych z narkotykami nie jest wystarczająca- taką opinię wyraziło 60% licealistów, 54% uczniów gimnazjum i 51% uczniów szkoły podstawowej.
- 7) 55% uczniów szkoły podstawowej, 48% uczniów gimnazjum oraz 28% licealistów - twierdzi, że rozmawia z rodzicami na temat narkotyków.
- 8) 98% uczniów szkoły podstawowej, 64% gimnazjalistów i 48% uczniów liceum nie spotkało bezpośrednio osób, które rozprowadzają narkotyki, w ich środowisku.
- 9) 75% badanej młodzieży- uważa, że kary za posiadanie narkotyków powinny być utrzymane.
- 10) 88% uczniów szkoły podstawowej, 96% gimnazjalistów oraz cała grupa badanych uczniów szkoły ponadgimnazjalnej- wie czym są i grożą tzw. dopalacze.
- 11) Do tego, że widziało lub dotykało dopalaczy- przyznaje się 4% gimnazjalistów i 12% licealistów a do ich próbowania przyznało się 7% gimnazjalistów i 2% licealistów.
- 12) O pomoc w problemie narkotykowym 55% badanych zwróciłoby się do rodziców a 23% do psychologa lub pedagoga szkolnego.
- 13) Tylko 17% uczniów ze szkoły podstawowej, 20% gimnazjalistów i tylko 10% licealistów zna numer sanockiego telefonu zaufania.
- 14) Spośród 8 realizowanych na terenie gminy programów profilaktycznych najbardziej zapadł w pamięć uczniom „Program 7 kroków” i „Archipelag skarbów”.

IV. CELE PROGRAMU

Celem głównym jest zapobieganie i ograniczanie używania narkotyków i substancji psychoaktywnych przez podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci, młodzież i dorosłych, mieszkańców Gminy Miasta Sanoka.

Cel główny realizowany będzie w obszarach:

- Profilaktyki uniwersalnej adresowanej do wszystkich mieszkańców Sanoka bez względu na stopień indywidualnego ryzyka i występowania problemów związanych z używaniem narkotyków.
- Profilaktyki selektywnej adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem narkotyków.
- Profilaktyki wskazującej skierowanej do grup lub osób, które demonstrują wczesne symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych uzależnienia.
- Terapii obejmującej osoby wymagające pomocy specjalistycznej w związku z uzależnieniem: realizacją programów terapeutycznych: podstawowych, i pogłębianych.
- Rehabilitacji poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne, społeczne, wspieranie działań środowisk abstynenckich.

Cele operacyjne:

1. Systematyczne diagnozowanie problemów i monitorowanie zjawiska narkomanii w mieście.

2. Zapobieganie wzrostowi zjawiska narkomanii i przyjmowania narkotyków poprzez działalność informacyjną edukacyjną, wychowawczą i zapobiegawczą..
3. Wdrożenie rekomendowanych form profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej
4. Przygotowanie rodziców, wychowawców i rówieśników do rozpoznawania i prawidłowego reagowania w sytuacji rozpoznanego problemu.
5. Zapobieganie zachowaniom ryzykownym wśród dzieci i młodzieży oraz studentów.

V. ZADANIA WŁASNE GMINY NA LATA 2018-2020

1. **Prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:**
 - ☐ Udział w kampaniach „Narkotyki- mnie to nie kręci”, „Nierozerwalni” „Postaw na rodzinę”, „Dopalacze – powiedz Stop”
 - ☐ Spotkania informacyjne w szkołach dla rodziców nauczycieli i innych dorosłych.
 - ☐ Szkolenia dla osób pracujących w obszarze problemów narkotykowych.
 - ☐ Zakupy i dystrybucja materiałów informacyjnych i edukacyjnych.
 - ☐ Przygotowanie materiałów związanych problematyką narkomanii dla lokalnych mediów.
2. **Realizacja programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w przedszkolach szkołach i na uczelni.**
 - ☐ Realizowanie programu profilaktycznego dla młodszych dzieci „Cukierki”.
 - ☐ Realizacja programu profilaktyki zintegrowanej „Archipelag Skarbów” i „Debata” dla uczniów klas VI- VIII,
 - ☐ Realizacja programu wczesnej interwencji „FreD” w stosunku do młodzieży, która została przyłapana na pierwszych próbach kontaktu z substancjami psychoaktywnymi.
 - ☐ Program „KOREKTA” dla studentów,
 - ☐ Programy profilaktyki bezpośredniej i redukcji szkód - działania partyworkerów.
3. **Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.**
 - ☐ Pomoc materialna dla policji w postaci zakupu narkotestów.
 - ☐ Zakup drink testów dla potrzeb partyworkerów.
 - ☐ Konsultacje psychologiczne w szkołach i przedszkolach.
 - ☐ Konsultacje psychiatry dziecięcego.
 - ☐ Wspieranie działalności stowarzyszeń i klubów młodzieżowych - jako programu alternatyw.
4. **Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.**
 - ☐ Zajęcia warsztatowe wzmacniające więzi rodzinne - „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”.

- Realizowanie godzin zajęć profilaktycznych, celowanych na rozwiązywanie problemów młodzieży „Wczesna interwencja profilaktyczna”.
- Działalność grupy wsparcia dla rodzin osób z problemem narkotykowym.
- 5. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem przez:**
 - Wykonanie profesjonalnej diagnozy i prowadzenie monitoringu problemów narkotykowych w mieście.
 - Analiza danych dotyczących problemu nowych substancji psychoaktywnych tzw. dopalaczy oraz zbieranie danych od instytucji działających w obszarze rozwiązywania problemów narkotykowych.
 - Pomoc rodzinom z problemem narkotykowym w ramach konsultacji w Poradni Psychologiczno Pedagogicznej w Sanoku.
 - Umożliwienie osobom uzależnionym i ich rodzinom uczestnictwa w zajęciach terapeutycznych korzystania z pomocy psychologicznej.
- 6. Pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób, z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.**
 - Opracowanie i wdrożenie programu profilaktycznego dla osób z grup ryzyka, dotyczącego łączenia środków psychoaktywnych.
 - Kontynuowanie poradnictwa dla środowiska młodzieży studiującej.
 - Organizowanie konkursów, koncertów z wyraźnym przesłaniem profilaktycznym.
 - Pomoc dla osób wychodzących z uzależnienia w budowaniu nowego wolnego od narkotyków życia - szkolenia PRO.

VI. PARTNERZY W REALIZACJI PROGRAMU

1. Program będzie realizowany przez następujące jednostki:
 - a. Poradnię Psychologiczno- Pedagogiczną,
 - b. Punkt Informacyjno Konsultacyjny ds. Problemów Alkoholowych,
 - c. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
 - d. Klub Abstynenta
 - e. Komendę Powiatową Policji,
 - f. Straż Miejską,
 - g. Szkoły i placówki oświatowo - wychowawcze,
 - h. Sanocki Dom Kultury,
 - i. SP ZOZ Poradnia Leczenia Uzależnień,
 - j. Świetlice środowiskowe i socjoterapeutyczne,
 - k. Organizacje pożytku publicznego,
 - l. Parafie,
 - m. Media Lokalne,
 - n. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Grodka w Sanoku,
 - o. Inne wg potrzeb.
2. Realizacja programu będzie koordynowana przez przedstawiciela gminy wyznaczonego przez Burmistrza Miasta Sanoka.

VII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE - EWALUACJA PROGRAMU

Zakres programu może być modyfikowany ze względu na potrzeby wynikające z przeprowadzonej aktualnej diagnozy oraz możliwości finansowych gminy.

1. Spodziewane efekty wprowadzenia działań programu:

- zahamowanie tempa wzrostu popytu na narkotyki oraz zwiększenie świadomości społecznej,
- uzyskanie rzeczywistej wiedzy na temat oblicza narkomanii w mieście,
- wypracowanie systemu współpracy wszystkich instytucji uczestniczących w programie,
- poprawa stanu zdrowia i funkcjonowania społecznego osób uzależnionych od narkotyków oraz ich rodzin.

2. Sposób kontroli wykonanych zadań:

- monitorowanie realizacji zadań programu,
- coroczne sprawozdanie z realizacji zadań programu składane przez osobę odpowiedzialną za realizację programu dla Burmistrza Miasta Sanoka.

3. Wskaźniki ewaluacyjne:

- ☐ Liczba szkół objętych pomocą profilaktyczną.
- ☐ Liczba spotkań i liczba uczestników spotkań z rodzicami, nauczycielami.
- ☐ Liczba uczestników programu FreD.
- ☐ Liczba osób szukających pomocy w problemach narkotykowych.
- ☐ Liczba edycji i uczestników warsztatów dla rodziców.
- ☐ Liczba osób korzystających z konsultacji, informacji i pomocy w punktach informacyjno -konsultacyjnych.
- ☐ Liczba konkursów o zdrowiu i jego zagrożeniach.
- ☐ Zwiększenie poziomu wiedzy społeczeństwa sprawdzana na podstawie badań ankietowych.
- ☐ Wysokość środków przeznaczanych w danym roku na działania profilaktyczne i interwencyjne.
- ☐ Liczba materiałów informacyjno edukacyjnych, artykułów prasowych i audycji w mediach.

VIII. FINANSOWANIE

Na realizację programu w 2018r. przewidziano kwotę 71 610,00 zł.

Wysokość kwoty na kolejne lata będzie określona w następnych uchwałach budżetowych Gminy Miasta Sanoka.